

Vanliga frågor

Ifall du har någon fråga, som du inte kan hitta svar på här nedan, var vänlig och fråga oss om det via Rikunet: www.rikunet.fi.

Var får jag hjälp?

Om du eller någon närstående till dig har blivit utsatt för ett brott, kan du ta kontakt med Brottsofferjouren. Du kan tala med oss om dina erfarenheter konfidentiellt, få information om brotts- och rättsprocessen och få praktisk hjälp i dina kontakter med andra hjälpare och myndigheter.

Du kan ringa vårt nummer 0203 16116 mån-tis 13-21 och ons-fre 17-21 eller direkt ta kontakt med vår närmaste servicepunkt och komma överens om ett möte. Du kan också fråga om råd via vår nätservice Rikunet (www.rikunet.fi/se/rikunet/). Det finns också andra instanser, som kan hjälpa dig: titta efter dessa på våra sidor under punkten "Useful links" eller "Linkit".

Hur gör jag en brottsanmälan?

Du kan göra en brottsanmälan personligen på polisstationen och där berätta om det skedda. Anmälan kan göras på vilken polisstation som helst oberoende av, var brottet har skett. Anmälan kan också göras per telefon och i vissa fall via internet (se tilläggsinformation på engelska på http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/index_eng). Du kan göra en brottsanmälan, fast du inte kan namnge personen som misstänks för gärningen. Du har möjlighet att fråga Brottsofferjouren om en stödperson, som kan komma med dig när du gör brottsanmälan.

För att få skadeersättning förutsätts att man gör en brottsanmälan. Brott har i lagen fastställda preskriptionstider, under dessa tider det är möjligt att utreda och behandla dem i rätten. För ditt eget rättsskydd och din säkerhet är det viktigt att snarast möjligt efter händelsen anmäla det till polisen.

Vissa människor är rädda, att en brottsanmälan sätter dem i fara eller de vågar inte lita på polisen. Brottsofferjouren hjälper och ger dig råd när du funderar på, om du ska anmäla brottet till polisen eller inte.

Vad händer i förundersökningen?

När brottet har anmälts till polisen, börjar de utreda det. De har alltid plikt att påbörja en utredning, när det finns orsak att misstänka att ett brott har skett. Förundersökningen görs i allmänhet på den polisstation som ligger närmast brottsplatsen. Polisen samlar in bevismaterial som hänför sig till händelsen. Det är viktigt, att du detaljerat berättar för polisen allt du minns om det skedda. Det är också viktigt, att du bevarar och visar upp allt bevismaterial som hänför sig till händelsen, till exempel e-postmeddelanden och textmeddelanden. Det är bra att be om ögonvittnenas kontaktuppgifter genast efter händelsen.

Polisen utreder brottet genom att höra offret, den misstänkta och vittnena. Offret och vittnena måste tala sanning, att medvetet lämna felaktiga uppgifter är en straffbar gärning.

Polisen upprättar ett protokoll av förhöret, som offret undertecknar. Offret kan göra korrigeringar i protokollet innan det undertecknas och också senare, ifall det behövs.

Har jag rätt att få tolk?

Du har alltid rätt att få tolk med till möte med myndigheter (t.ex. polis, rättegång), när det behövs för utredningen och förståelsen av ärendet. Tolk som behövs hos polisen och under rättegången beställer och betalar myndigheten. I möte med andra myndigheter, advokater och hjälpare i andra organisationer får tolk användas. Då är det ändå bra att på förhand ta reda på, vem som betalar tolken. Vid utredning av brottmål är det viktigt att använda sig av yrkeskunniga tolkar, för det gäller kundens rättsskydd. Yrkeskunnighet betyder att förutom att kunna de behövda språken, att tolken är opartisk och har tystnadsplikt när det gäller det omtalade sakerna.

Påverkas mitt uppehållstillstånd av att jag blir utsatt för ett brott?

Det har inga direkta inverkningar på din rätt att uppehålla dig i landet om du blir utsatt för ett brott. Var och en som har blivit utsatt för ett brott, har rätt att få rådgivning, hjälp och stöd. För att få tilläggsinformation om detta kan du ta kontakt med Minoritetsombudsmannen <http://www.ofm.fi/intermin/vvt/home.nsf/pages/index3>.

Får jag avgiftsfri laghjälp?

I Finland är det möjligt att få rättshjälp med statens medel, ifall brottmålet behandlas i rätten i Finland och offret bor i Finland. Beloppet för rättshjälp beror på offrets inkomster och tillgångar. Låginkomsttagare eller de utan inkomster får ett rättsbiträde avgiftsfritt. Rättshjälp söks på de lokala rättshjälpsbyråerna. Se tilläggsuppgifter på www.oikeus.fi.

Offer utsatta för sexuellt våld, familjevåld eller grovt våldsbrott har rätt att avgiftsfritt få advokat med statens medel oberoende av inkomster.

Vad sker i medlingen?

Medlingen i brottmål är avgiftsfri. Det är alltid frivilligt att delta i medlingen. Parterna kan behandla det skedda och de olägenheter brottet har orsakat offret samt komma överens om gottgörelse av dessa via en opartisk medlare. Båda parterna har rätt att avbryta medlingsprocessen när som helst. Saker som man medlar om kan vara till exempel misshandel, skadegörelse eller förmögenhetsbrott. Det finns även brott, som är illa lämpade för behandling via medling, till exempel upprepat våld i parförhållande och sexualbrott.

Utifrån den uppnådda medlingen kan man undvika rättegång eller medlingen kan beaktas i domen, antingen som brottets domseftergift eller mildare dom. Att nå medling är inte ett automatiskt alternativ till behandling av ärendet i rätten – brottmål kan behandlas i båda. Om du har blivit utsatt för brott och du överväger medling, kan du ta kontakt med Brottsofferjourens närmaste servicepunkt eller med Juristien puhelinneuvonta.

Vad innebär besöksförbud?

Meningen med besöksförbud är att trygga personens liv, hälsa, frihet och frid. Det kan vem som helst söka, som med fog känner sig hotat eller störd från någons sida. Besöksförbudet skyddar sökanden genom att förbjuda personen som detta gäller att göra

vissa saker, som att komma nära dig eller din egendom eller att på något annat sätt försöka ta kontakt. Besöksförbud kan också sökas för medlem i samma familj, om denne hotar eller är våldsam. På grund av störande beteende kan man inte söka det för medlem i samma familj. I sådana fall måste den som meddelas förbud lämna den gemensamma bostaden.

Du kan begära besöksförbud antingen skriftligen med blankett avsedd för detta eller personligen, antingen hos polisen eller direkt hos tingsrätten. När du begär besöksförbud, frågar man dig vilket hot du har blivit utsatt för eller du håller på att bli utsatt för och om det finns vittnen i saken eller andra bevis. Ärendet behandlas i tingsrätten som ett brådskande ärende, behandlingen är i allmänhet inom 2-4 veckor från begäran. Förbudet träder i kraft genast när tingsrätten delgivit svaranden beslutet. Att bryta mot ett besöksförbud är en straffbar gärning.

Se tilläggsuppgifter

[http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/ExternalFiles/englanti/\\$file/englanti.pdf](http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/ExternalFiles/englanti/$file/englanti.pdf).

Hur skyddar jag min egendom?

Det är möjligt att på enkla sätt att skydda sig mot egendomsbrott. Fäst uppmärksamhet vid låsningen av din bostad och din bil: det finns anledning att hålla alla dörrar låsta alltid när du inte själv är på plats. Fäst inte dina kontaktuppgifter på dina nycklar eller uppgift om vart de passar. Alltid när du är borta, låt din bostad se bebodd ut. Stora penningssummor lönar det sig varken att förvara hemma eller i bilen.

Ficktjuvar rör sig speciellt i masshändelser, på turistmål och under semestertider. Du kan skydda dig mot fickstöld genom att ha plånboken i framfickan och axelväskan på din framsida. Ha inte stora penningssummor i din plånbok om det inte är nödvändigt. Lär dig alla dina koder utantill. När du fick ditt bankkort fick du också ett nummer (spärnummer), dit du ska ringa om ditt kort förkommer. Spara det numret i din telefon.

Försäkringar är avsedda att ersätta människor och egendom för följderna av olyckor och skador. Håll ditt försäkringsskydd uppdaterat.

Kan en arbetsgivare vägra att betala lön för sjukledighetstid som beror på brott?

En arbetsgivare kan vägra att betala lön för sjukledighetstiden. När arbetsförmågan beror på att man blivit utsatt för ett brott, behöver arbetsgivaren enligt arbetsavtalen för vissa branscher inte betala lön för sjukledighetstiden. Det baserar sig på lagar, enligt vilka den som orsakat skadan i första hand är ersättningsskyldig. Brottsoffret kan kräva ersättning från gärningsmannen och/eller Statskontoret. I vissa fall kan ersättning sökas efter rättsens beslut direkt från Statskontoret, fast man inte ens har försökt att få det från gärningsmannen. På Brottsofferjourens servicepunkter ger man dig noggrannare råd i dessa saker. Då ersättningen betalas först när man gått igenom hela besvärsvägen, kan man vara tvungen att vänta på ersättning i upp till ett par år. Detta orsakar orimliga ekonomiska svårigheter för många brottsoffer.

I värsta fall kan detta leda till, att offret inte berättar den verkliga orsaken till sina besvär för läkaren, för att offret vill säkra sin utkomst. Om man låter bli att berätta för läkaren försvårar det ändå bevisningen av brottet i rättsprocessen och läkaren kan då heller inte styra offret till rätt instans för stöd.